

Llorenç Villalonga

Visat núm. 4

(octubre 2007)

per Miquel-Lluís Muntané

Llorenç Villalonga i Pons (Palma de Mallorca, 1897-1980) és l'exponent més important de la narrativa mallorquina del segle XX. Provenent d'una família de terratinents rurals, va estudiar medicina i es va especialitzar en psiquiatria, activitat a la qual es va dedicar professionalment. Jove energètic i inquiet, feia ostentació d'un cert esnobisme que xocava amb l'atmosfera del sectors més tradicionals de Mallorca. El 1924, va començar a col·laborar en la premsa amb articles sobre psiquiatria, arquitectura, art, política i literatura, amb els quals demostrava un ampli ventall d'interessos i una sòlida formació intel·lectual. La seva obra inclou, alhora, una idealització dels seus orígens familiars, una crítica del provincialisme de les classes altes de l'illa i una defensa del liberalisme proeuropeu.

Villalonga va treballar en diversos gèneres: periodisme, poesia, narrativa curta (històries en què la descripció d'atmosferes i personatges és essencial) i en alguns drames escrits, durant els anys trenta, entre els quals són famosos els *Desbarats*: peces curtes amb estil humorístic. La novel·la va ser el gènere que li va assegurar la consolidació literària definitiva. En aquest gènere va cultivar el classicisme, tot cercant un art contingut i una mestria formal, continuant així, fins a un cert punt, la tradició francesa de Stendhal i Flaubert, oposada als excessos del Romanticisme.

La seva novel·la més coneguda és *Bearn o la sala de les nines*, que explica la història d'uns aristòcrates rurals a la Mallorca del segle XIX des del punt de vista de Joan Mayol, un capellà que escriu les seves memòries després de la mort dels darrers Bearn. *Bearn* s'ha traduït a un gran nombre de llengües, incloent-hi el rus i el xinès. La versió cinematogràfica de Jaime Chávarri ha estat una contribució important per a la difusió internacional d'aquesta obra.

Fins a la Guerra Civil, el periodisme va ocupar la major part de la producció literària de Villalonga —va publicar articles a *El Día* i va dirigir la revista *Brisas*. També va començar a escriure novel·les en català (*Mort de dama*, 1931) i obres de teatre en espanyol (*Fedra*, 1932). Després d'un període de recolliment, va iniciar un període d'intensa producció en què la nostàlgia del passat va ser un element molt important. D'aquest període són *Desbarats* (un drama), *La novel·la de Palmira* (1952) i *Bearn* (publicada en espanyol l'any 1956 i en català el 1961). Les novel·les posteriors són de caràcter més autobiogràfic: *L'àngel rebel* (1961) (reescrita i publicada el 1974 amb el títol de *Flo la Vigne*); *Desenllaç a Montlleó* (1967); *La «Virreyna»* (1969); *El misantrop* (1972). Finalment, va obtenir un èxit notable amb *Andrea Víctrix* (1974) i *Un estiu a Mallorca* (1975).

L'obra d'aquest autor segueix provocant interès, com ho demostren els estudis i articles que se li dediquen. El 1999 es va obrir, a Binissalem, la Casa Museu de Llorenç de Villalonga (una de les seves residències), dirigida per una organització que promou activitats relacionades amb la seva obra i amb la literatura catalana contemporània en general.

Catalan Writing [Barcelona: ILC; PEN Català] 16-17 (novembre 2002)